

Zwyczaje 6 (J. Sierociuk, oprac. B. Osowski)

Podać:

- miejscowość, gminę, powiat
- imię i nazwisko, rok i miejsce urodzenia, zajęcie osoby nagrywanej,
- jak długo informator mieszka w danej wsi?
- datę nagrania i kto nagrał.

1. Co znaczy, jeżeli komuś upadnie łyżka? (przyjdzie "baba")
2. Co znaczy, jeżeli komuś upadnie nóż lub widelec? (przyjdzie "dziad")
3. Co znaczy, jeżeli komuś upadnie łyżeczka? (przyjdzie dziecko)
- 4.
5. Co oznacza, jeżeli upadnie na ziemię kromka chleba stroną osmarowaną? (przyjdzie ktoś głodny; ale bogaty)
6. Co oznacza, jeżeli upadnie na ziemię kromka chleba stroną "suchą"? (przyjdzie głodny; ale biedny)
- 7.
8. Jakie drzewa najczęściej sadzono w pobliżu domu? (dlaczego?)
9. Czy "obsadzano" zabudowania topolami? (dlaczego?)
10. Jak nazywają drzewo, którego liście drżą przy niewielkim wietrze?
11. Dlaczego *osika* ma czerwoną korę?
12. Dlaczego liście *osiki* drżą (na wietrze)?
13. W jakie drzewa najczęściej biją pioruny?
14. Jak ludzie wyobrażają sobie pioruna?
15. Czy znany jest (był) zwyczaj poszukiwania pioruna, który uderzył w ziemię?
16. W jakim celu poszukiwano uderzającego w ziemię pioruna?
17. Jak nazywa się drzewo, które ma liście w kształcie dłoni? (*kasztan* ?)
18. Do czego używano owoców kasztana?
19. Czy rosnące w obejściu kasztana można było ścinać?
20. Czy brzoza ma jakieś właściwości lecznicze?
21. W jaki sposób wykorzystywano brzozę w praktykach leczniczych?
- 22.
23. Co to jest *madejowe łóże*?
24. Co to jest *pokuta*?
- 25.
26. Czy znane są jakieś opowieści o niezwykłych wydarzeniach?
27. Czy znane są jakieś opowieści o niezwykłych miejscach?
- 28.
29. Czy był praktykowany zwyczaj chodzenia z procesją i święcenia pól?
30. Jak nazywano to święto?
31. Kiedy noszono do kościoła wianki, żeby je poświęcić?
32. Z jakich roślin tradycyjnie wito wianki?
33. Czy istniało przekonanie, że niektórych roślin nie można było używać do wicia wianków?
34. Czy do wicia wianków można było używać jarzębiny?
35. W jaki sposób przechowywano przyniesione z kościoła wianki?
36. Gdzie tradycyjnie przechowywano przyniesione z kościoła wianki?
37. Czy wianki były wykorzystywane w jakichś konkretnych celach?
38. Czy kiedykolwiek używano wianków w celach leczniczych?
39. Czy używano wianków do okadzania niespokojnych, przestraszonych dzieci?
40. Na jakie święto przystrajano obejścia zielonymi roślinami?
41. Jak nazywano czynność przystrajania domostw zielonymi roślinami?
42. Jakich roślin używano do 'majenia' domostw?
43. Roślina rosnąca w wodzie lub na terenach podtopionych, używana do majenia domostw
44. Czy do majenia domostw używano gałęzi brzozowych?
- 45.
46. Jak nazywają kręcące się w koło powietrze?
47. Kolorowa wstęga pojawiająca się czasem na niebie

Zwyczaje 6 (J. Sierociuk, oprac. B. Osowski)

48. Kiedy na niebie może pojawić się tęcza?
49. Dlaczego na niebie może pojawić się tęcza?
50. Skąd się bierze tęcza?
- 51.
52. Jak zabezpieczano domostwa w czasie burzy?
53. Co robiono z gromnicą w czasie burzy?
54. W którym miejscu w czasie burzy stawiano gromnicę?
55. Czy w czasie burzy wykorzystywano obrazy świętych?
56. Obrazy których świętych wykorzystywano w czasie burzy?
57. Jak postępowano w czasie pożaru?
58. Czy wykorzystywano obrazy świętych w czasie pożaru?
59. Obrazy jakich świętych wykorzystywano w czasie pożaru?
60. Jak się nazywa drzewko przynoszone do domu przed świętami Bożego Narodzenia?
61. Jakie drzewo było przynoszone na choinkę? Dlaczego właśnie to drzewo?
62. Jak się określa czynność zawieszania na drzewku różnych ozdób?
63. Uzupełnić zdanie: *Przed świętami drzewko należy ładnie*
64. Czym tradycyjnie dekorowano drzewko świąteczne?
65. Dlaczego właśnie te przedmioty zawieszano na drzewku?
66. Kiedy można ubierać drzewko świąteczne?
67. To, co rośnie na drzewach (pasożyt) - zima jest też zielone i ma białe "owoce"
68. Do czego wykorzystywana jest *jemioła*?
69. Kiedy przynosi się jemiołę do domu?
70. Dlaczego jemiołę przynosi się do domu?
71. Ptak, który żywi się żabami
72. Jak sobie ludzie wróżą - co mówią po raz pierwszy widząc lecącego bociana?
73. Jak sobie ludzie wróżą - co mówią po raz pierwszy widząc stojącego bociana?
74. Jak sobie ludzie wróżą - co mówią o raz pierwszy widząc bociana stojącego na gnieździe?
75. Jak sobie ludzie tłumaczą to, że wyją psy / pies?
76. Czy zachowanie psa może wróżyć śmierć gospodarza?
77. Co oznacza, jeżeli ktoś kogoś "omiecie" (tzn. podczas zamiatania dotknie miotłą lub śmieciami)?
78. Jak nazywają robaka (insekt) o żółtawej barwie, ze "szczypcami"?
79. Co to jest *skorek* (skorki), *juchacz* lub *usznik*? (jak tu mówią?)
80. Czy znane jest przekonanie, że *skorki* (*juchacze*, *uszniki*) wchodzą do uszu powodując głuchotę?
81. Czy można zabijać pająki?
82. Których pająków - i dlaczego - nie wolno zabijać?
83. Nić zrobiona przez pająka
84. Jak tłumaczą sobie to, że pająk spuszcza się w dół (na pajęczynie)?
85. Jak tłumaczą sobie to, że pająk podnosi się na pajęczynie do góry?
- 86.
87. Czy do domu można przynosić wrzos(y)?
88. Dlaczego ludzie nie przynoszą do domu wrzosów?
89. Co oznacza to, że kogoś swędzi nos?
90. Jak się określa to, że ktoś w uchu słyszy długi pisk, dzwonienie?
91. Jak tłumaczą to, że komuś "dzwoni" w lewym uchu?
92. Jak tłumaczą to, że komuś "dzwoni" w prawym uchu?
93. Jak sobie tłumaczą to, że kogoś swędzi lewa ręka?
94. Jak sobie tłumaczą to, że kogoś swędzi prawa ręka?
95. Jak sobie tłumaczą to, że kogoś swędzi oko?
96. Jak sobie tłumaczą to, że ktoś wstał lewa noga?
97. Co oznacza, że ktoś *jest w czepku urodzony*?
98. Co znaczy, co mówią ludzie jeżeli po śmierci ciało "leży" w domu (lub w kostnicy) w niedzielę (tzn. że ktoś zmarł np. w sobotę zaś pogrzeb będzie dopiero np. we wtorek)?

Czy wyraża Pan/Pani/ mama/ tata/babcia/dziadek/ciocia/wujek itd. zgodę na wykorzystanie materiałów (nagrania, zdjęć) do celów popularnych i naukowych?